

Lainvalmisteluosasto
Erityisasiantuntija Katariina Paakkanen

16.1.2019

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Viite: Asiantuntijapyyntö 19.12.2018 (LaV pe 18.1.2019 klo 9.00)

Laki rikoslain 2 a luvun 2 §:n muuttamisesta (HE 271/2018 vp)

Tausta

Nykyisen lainsäädännön mukaan päiväsakon rahamäärän laskemisen perustana ovat viimeksi toimitetun verotuksen mukaiset tulot. Kaikkien luonnollisten henkilöiden verotus on tähän asti päättynyt samanaikaisesti vero vuotta seuraavan vuoden lokakuun viimeisenä päivänä. Verotusmenettelyä koskevan lain uudistus (15/2018) on aiheuttanut sen, että vuodesta 2018 lähtien verotus tulee päättymään luonnosten henkilöiden kohdalla eri aikoina (käytännössä kesäkuun ja lokakuun välillä). Muutos aiheuttaa sen, että nykyisen rikoslain mukaan esimerkiksi syyskuussa 2019 määrättäviä päiväsakon rahamääriä laskettaessa tulojen perusteeksi tulisi joko jo vuonna 2019 päättynyt verotus, tai vuonna 2018 päättynyt verotus, riippuen siitä mihin aikaan sakotettavan henkilön verotuksen päättymispäivä vuonna 2019 osuu. Yhdenvertaisuusperiaatteen kannalta on ongelmallista, jos päiväsakon rahamäärä muotoutuu lähtökohtaisesti eri vuosien verotuksen perusteella eri yksilöiden kohdalla. Tämä epäkohta pyritään nyt kyseessä olevalla muutoksella korjaamaan.

Esityksen sisältö

Esityksessä ehdotetaan, että päiväsakon rahamäärän laskemisen perusteena olevasta verotuksesta säädettäisiin rikoslain sijaan valtioneuvoston asetuksella. Tavoite olisi myöhemmin antaa valtioneuvoston asetus, jossa päiväsakon rahamäärän pohjana olevaksi verotukseksi määrätään viimeisin verotus, joka on päättynyt edellisen lokakuun lopussa tai sitä ennen. Huomioon otettaisiin myös muutokset, joita tähän verotukseen on mahdollisesti tehty verotuksen päättymisen ja saman vuoden lokakuun välisenä aikana.

Vaikutukset

Esitys varmistaisi verovelvollisten yhdenmukaisen kohtelun takaamalla sen, että kaikkien tiettyinä aikoina sakotettavien henkilöiden päiväsakon rahamäärän perustana käytettävä verovuosi olisi sama. Käytännössä tämä merkitsee nykyisen käytännön jatkumista. Muutos helpottaisi myös mahdollista tulevaa reaaliaikaisten verotustietojen käyttöä päiväsakon rahamäärän laskemisessa, sillä tämän huomioiminen olisi myöhemmin mahdollista lakimuutoksen sijaan asetusta muuttamalla.

Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.6.2019.